

Blaaskatheter

Urologie

Beter voor elkaar

Inleiding

In overleg met uw arts zal er bij u een blaaskatheter ingebracht worden. Het doel hiervan is om te zorgen dat de urine permanent afloopt uit de blaas op een voor u acceptabele wijze.

De meest voorkomende reden om over te gaan tot het plaatsen van een dergelijke katheter is:

- Retentie: dat wil zeggen dat het niet mogelijk is om op een natuurlijke wijze urine te lozen.
- Incontinentie: dat is ongewild urineverlies.

Een katheter vereist speciale verzorging.

Wat is een blaaskatheter?

Een blaaskatheter is een dun slangetje dat via de plasbuis in uw blaas is ingebracht. Aan de punt van het slangetje zit een ballonnetje dat gevuld is met water. Dit ballonnetje voorkomt dat de katheter uit de blaas glijdt. Vooral direct na het inbrengen van de katheter kunt u het gevoel hebben alsof u moet plassen. Dit is echter loze aandrang, want de urine kan weg via de katheter.

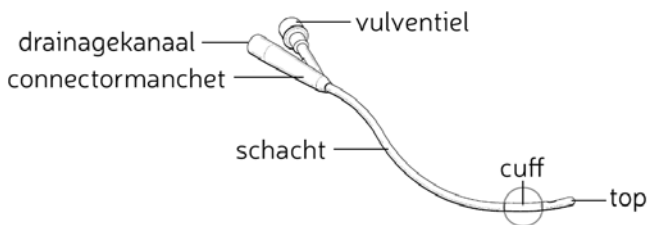
De katheter is via een verbindingsslang aangesloten op een urine-opvangzak met een katheterventiel. Op deze manier kan de urine direct weglopen. Hierdoor blijft de blaas leeg.

De urine-opvangzak wordt met bandjes aan uw bovenbeen vastgemaakt. Sommige blaaskatheters hebben alleen een katheterventiel op de katheter. Met dit ventiel blijft uw blaas een reservoir voor urine. De blaasfunctie blijft op deze manier behouden. U kunt dit vergelijken met de situatie zonder een katheter.

Het legen van uw blaas

Wanneer u een urine-opvangzak heeft, kunt u deze op het toilet leeg laten lopen wanneer hij vol is. Het is goed dit elke drie à vier uur te doen om te voorkomen dat de zak te zwaar wordt.

Wanneer u een katheterventiel heeft, kunt u uw blaas legen op het moment dat u aandrang heeft. Ook hierbij is het goed om dit zeker elke drie à vier uur te doen.

Er zijn verschillende soorten katheterventielen. Soms moet u het ventiel opendraaien om uw blaas te legen, bij andere katheterventielen moet u het hendeltje naar beneden draaien.

Wanneer u 's nachts wilt doorslapen, kunt u een nachtzak gebruiken.

Deze heeft een grotere inhoud. U sluit de nachtzak op het katheterventiel aan zodat de urine doorloopt in de grote zak. Deze zak kunt u met een rekje aan het bed bevestigen of op een standaard naast het bed zetten.

's Morgens koppelt u de nachtzak af en gebruikt u weer een beenzak.

De nachtzak leegt u in het toilet. Als u de hele dag in bed ligt, hoeft u geen beenzak te gebruiken. In dat geval sluit u de katheter direct op de nachtzak aan.

De verzorging van de blaaskatheter

Het heen en weer schuiven van de katheter in de plasbuis kan irritatie in de plasbuis veroorzaken. Hierdoor kan er wat afscheiding ontstaan. Hier hoeft u zich geen zorgen over te maken. U kunt dit gewoon met een washand wegwassen.

U moet de blaaskatheter dagelijks verzorgen. Zo voorkomt u dat er infectie optreedt.

Bij mannen:

- Was twee maal daags uw penis. Schuif daarbij de voorhuid terug en was de eikel met lauw water zonder zeep of met een wasemulsie.

Bij vrouwen:

- Was twee maal daags de schaamlippen van voor naar achteren met lauw water zonder zeep of met een wasemulsie.

Het aanbrengen van de beenzak

Het aanbrengen van de beenzak gaat als volgt:

- Was eerst uw handen zodat deze zo schoon mogelijk zijn.
- Haal vervolgens het beschermdopje van het aansluitstuk.
- Doorkoppelen van de urine-opvangzak; als u een katheterventiel gebruikt en 's nachts een nachtzak dan kunt u de nachtzak aansluiten op het katheterventiel. Zet het ventiel daarna open zodat het ventiel niet los gemaakt hoeft te worden.
- Om het heen en weer schuiven van de katheter zo veel mogelijk te voorkomen, kunt u de katheter met een speciale fixatiepleister/bandje op het bovenbeen vastplakken/–maken.
- U kunt de beenzak op uw linker of rechter been leggen en met behulp van beenbandjes vastmaken.

Wanneer moet u het materiaal vervangen?

Wanneer u een urine-opvangzak heeft, moet u deze regelmatig wisselen, in ieder geval twee keer per week. Wanneer de urine bloederig of vies is, moet u de zak vaker verwisselen. Gebruikt u een nachtzak dan kunt u deze na gebruik omspoelen met leidingwater en laten drogen. 's Avonds is hij dan weer geschikt voor gebruik. Verwissel de nachtzak twee tot driemaal per week. De katheter moet om de 6 – 12 weken vervangen worden.

Dit is noodzakelijk omdat de kwaliteit van de katheter achteruit gaat en om verstopping te voorkomen.

Waar krijgt u het materiaal?

Wanneer u voor de eerste keer op de polikliniek komt, krijgt u een startset mee.

Hierin zit al het materiaal wat u nodig heeft. Deze set is in principe voldoende voor een week. U wordt verteld hoe u een nabestelling kunt regelen.

Spoelen van de blaas

Bij het gebruik van een verblijfskatheter ontstaat er in de blaas vaak neerslag (slijm of gruis) door afgestoten blaaswandslijmvlies. Soms wordt dit veroorzaakt door steenvorming.

Om dit te voorkomen zijn twee zaken belangrijk:

- u moet zo goed mogelijk drinken. Dagelijks meer dan 1500 cc;
- zo nodig kan op advies van de uroloog de blaas worden gespoeld.

De frequentie van spoelen varieert van eenmaal daags tot tweemaal per week, afhankelijk van de hoeveelheid neerslag in de blaas. Als spoelmiddel kan fysiologisch zout, SubyG en solutio R worden gebruikt. Alle genoemde oplossingen zijn verkrijgbaar in wegwerpzakjes. De SubyG en solutio R zijn zure spoelmiddelen. Deze zijn in het algemeen beter in staat neerslag en vooral steenslag op te lossen. Deze oplossingen kunnen alleen worden gebruikt als de nierfuncties normaal zijn. Niet iedereen verdraagt deze licht irriterende stoffen in de blaas.

Bij klachten zoals blaasirritatie moet u direct stoppen met deze spoelingen. Het is soms mogelijk om de urine aan te zuren met middelen als amandelzuur, ammoniumchloride of methenamine. Door de zure urine wordt de bacteriegroei geremd. Meestal is het gebruik van deze middelen niet nodig. Het gebruik van cranberrysap/capsules voor het aanzuren van de urine is zinvol.

Complicaties

Als u wat langer een katheter heeft is het belangrijk dat u op de hoogte bent van eventuele problemen:

- Lekkage van de katheter. Sommige patiënten met een katheter worden of blijven incontinent door urineverlies langs de katheter. Vaak wordt dit veroorzaakt door een knik in de katheter of het afsnoeren van de afvoerende slang naar de katheterzak. Bij een blaassamentrekking wordt dan urine langs de katheter geperst. Blaaskrampen kunnen het gevolg zijn van een infectie of van irritatie van de katheter.

- Verstopping van de katheter, als de katheter niet meer functioneert moet deze gespoeld worden. Mocht er geen doorgang meer zijn, dan moet de katheter verwisseld worden.
- Het uitvallen van de katheter. Wanneer de katheter is uitgevallen, moet er zo snel mogelijk een nieuwe ingebracht worden.

Elke patiënt met een verblijfskatheter heeft bacteriën in de blaas. Er mag alleen antibiotica gebruikt worden als er echt sprake is van een infectie, koorts, en/of pijn.

Tips voor thuis

- U hoeft niet bang te zijn dat de katheter er tijdens het wassen uitvalt. U kunt ook gewoon douchen.
- De katheter belemmert u niet in uw bewegingsvrijheid. U kunt al u dagelijkse activiteiten voortzetten. Ook sporten is mogelijk.
- Wanneer u een urine-opvangzak heeft, kunt u een katheterventiel gebruiken voor het tijdelijk afsluiten van de katheter. Bijvoorbeeld wanneer u onder de douche of in bad wilt gaan. U ontkoppelt dan de opvangzak van de katheter. Probeer u verder minimaal 2 liter per dag te drinken. Dit zorgt voor een goede doorstroming van de blaas. Zo voorkomt u infecties en verstoppingen.

Vragen

Indien u na het lezen van deze informatiefolder nog vragen heeft kunt u hiermee terecht bij de arts of verpleegkundige van de polikliniek. Bereikbaar van maandag t/m vrijdag van 08.30 – 16.00 uur.

Polikliniek Urologie (route 11)

T 010 297 54 50

Urologie verpleegkundige

T 010 297 53 46

Ikazia Ziekenhuis
Montessoriweg 1
3083 AN Rotterdam
www.ikazia.nl

Blaaskatheter
800635-NL / 2014-05